Fájlkezelés

Eddigi programjainkban a beolvasás és a kiíratás is a standard bemeneten és a kimeneten történt. Sokszor előfordul viszont, hogy adatokat fájlokból akarunk beolvasni vagy az eredményeket fájlba írni. Mindkét esetben kötelező **megnyitni** a fájlt. Ehhez a beépített open() függvényt használjuk:

Ha a fájl karakterkódolása eltér az operációs rendszer alapértelmezett kódolásától, akkor harmadik argumentumként megadhatjuk a karakterkódolást is:

```
open("fajl.txt", "r", encoding="utf-8")
```

A második argumentum a megnyitás módja. Python nyelven az alábbi megnyitási módokból lehet választani:

megnyitási mód	működés
"r"	olvasás (read)
"w"	írás (write)
"a"	hozzáfűzés (append)
"r+"	olvasás és írás (read+write)
"rb"	bináris fájl olvasása (read binary)
"wb"	bináris fájl írása (write binary)
"ab"	hozzáfűzés bináris fájlhoz (append binary)
"r+b"	bináris fájl olvasása és írása (read+write binary)

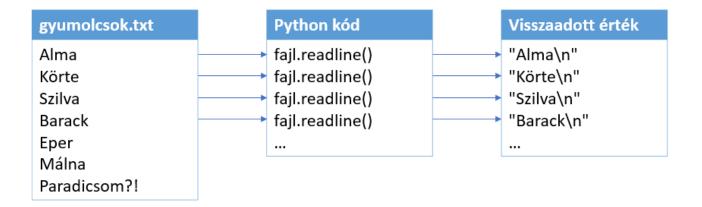
MI A KÜLÖNBSÉG AZ ÍRÁS ÉS A HOZZÁFŰZÉS KÖZÖTT?

Az írás mindig felülírja a fájl eddigi tartalmát, míg a hozzáfűzés a fájl végéről kezd el írni a fájlba.

Az open() függvény a megnyitott fájl hivatkozásával tér vissza, amit érdemes egy változóban tárolni a műveletvégzéshez.

A letárolt fájlhivatkozással sok műveletet végre tudunk hajtani. A műveleteket a megnyitott fájl hivatkozásának metódusain keresztül érjük el. Ezek közül a legfontosabbak:

• readline(): beolvassa a fájl aktuális sorát, szöveg típusú adatként. A readline() beolvassa a sorok végén található újsor (\n) karaktert is!


```
TIPP<br>
Ha elértük a fájl végét, a `readline()` egy üres sztringgel tér vissza. Az üres sztringet két idézőjel határolóval
jelöljük: `""`
```

- readlines(): egyszerre beolvassa a fájl összes sorát. A visszaadott érték egy lista, amiben a fájl összes sora szerepel, szöveg típusú adatként.
- close(): bezárja a megnyitott fájlt. Ha végeztünk a fájl olvasásával / írásával MINDIG zárjuk be a megnyitott fájlt!

Legyen adott a gyumolcsok.txt fájl, amely a következő sorokat tartalmazza:

Ezeket a gyümölcsöket szeretnénk beolvasni a fájlból, majd összegyűjteni egy listában.

1. Létrehozunk és tárolunk egy üres listát.

```
gyumolcsok = []
```

2. Megnyitjuk a gyumolcsok.txt nevű, *UTF-8* kódolású fájlt olvasási módban ("r"). A fájlhivatkozást tároljuk egy változóban.

```
gyumolcsok = []
fajl = open("gyumolcsok.txt", "r", encoding="utf-8")
```

3. Beolvassuk és tároljuk az első sort, a readline() metódussal.

```
gyumolcsok = []
fajl = open("gyumolcsok.txt", "r", encoding="utf-8")
```

```
sor = fajl.readline()
```

4. Ezután indítunk egy ciklust. A ciklus addig fut, amíg nem érjük el a fájl végét, azaz amíg üres sztring nem kerül az aktuális sort tároló változóba.

```
gyumolcsok = []
fajl = open("gyumolcsok.txt", "r", encoding="utf-8")

sor = fajl.readline()
while sor != "":
    pass
```

5. A ciklusmagban először beszúrjuk a listába az aktuális sort, majd beolvassuk a következő sort.

```
gyumolcsok = []
fajl = open("gyumolcsok.txt", "r", encoding="utf-8")

sor = fajl.readline()
while sor != "":
    gyumolcsok.append(sor)
    sor = fajl.readline()
```

6. A ciklus után már biztosan elértük a fájl végét. Ezután bezárjuk a fájlt a close() metódussal.

```
gyumolcsok = []
fajl = open("gyumolcsok.txt", "r", encoding="utf-8")

sor = fajl.readline()
while sor != "":
    gyumolcsok.append(sor)
    sor = fajl.readline()

fajl.close()
```

7. Végül kiíratjuk a listát a képernyőre.

```
gyumolcsok = []
fajl = open("gyumolcsok.txt", "r", encoding="utf-8")

sor = fajl.readline()
while sor != "":
    gyumolcsok.append(sor)
    sor = fajl.readline()

fajl.close()
print(gyumolcsok)
```

A program kimenete:

```
>>> %Run gyumolcsok.py
['Alma\n', 'Körte\n', 'Szilva\n', 'Barack\n', 'Eper\n', 'Málna\n', 'Paradicsom?!\n']
>>>
```

Írás fájlba

A másik gyakori művelet a fájlba történő írás. A módszer nem sokban tér el az olvasástól:

- Először megnyitjuk a fájl az open() függvénnyel, írás módban ("w").
- Ezután beleírjuk, amit szeretnénk. Ehhez a szokásos print() függvényt használjuk.
- Végül nem felejtjük el bezárni a fájlt, ha végeztünk az írással.

FONTOS!

A print() függvénynek megadhatjuk, hogy a standard kimenet helyett egy fájlba írjon, a file nevű, elnevezett argumentummal:

```
print(lista, file=fajl)
```

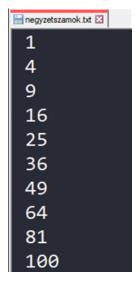
A következő program kiszámolja az első 100 természetes szám négyzetét, majd beleírja soronként egy negyzetszamok.txt nevű fájlba:

```
fajl = open("negyzetszamok.txt", "w", encoding="utf-8")
szam = 1
while szam <= 100:
    print(szam*szam, file=fajl)
    szam = szam + 1
fajl.close()</pre>
```

Ha futtatjuk a programot, a standard kimenet (a terminálablak) üres marad:

```
>>> %Run negyzetszamok.py
>>>
```

Viszont ha alaposabban megnézzük, a forráskód könyvtárában létrejött a szövegfájl, benne a négyzetszámokkal. Ennek egy részletét (az első 10 számot) mutatja a kép:

Vissza a főoldalra